

การพัฒนารูปแบบงานบริการผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูง
หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลโพธาราม ราชบุรี ปี 2553

กนกวรรณ สิ้นลักษณะทิพย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการบริหารโรงพยาบาล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ.2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การพัฒนารูปแบบงานบริการผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูง หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง โรงพยาบาลโพธาราม จังหวัดราชบุรี ปี 2553

A DEVELOPMENT MODEL OF HIGH-RISK PATIENT SERVICES AT THE FEMALE MEDICAL WARD OF PHOTHARAM HOSPITAL IN RATCHABURI PROVINCE, THAILAND IN 2010

กนกวรรณ ลินลักษณะทิพย์ 5136368 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร) สาขาวิชาเอกการบริหารโรงพยาบาล

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สมชาติ โตรักษา, พ.บ., อ.ว.(เวชศาสตร์ป้องกัน), วัชร ก้อนแก้ว, พ.บ., ว.ว. (อายุรศาสตร์หัวใจ)

บทคัดย่อ

การดูแลผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เป็นภาระกิจหลักที่สำคัญของโรงพยาบาล เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ป่วย

การวิจัยพัฒนาเชิงทดลองแบบสองกลุ่มวัดก่อนหลังการทดลองนี้ เพื่อพัฒนารูปแบบงานบริการผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูง โดยใช้ทรัพยากรเท่าที่มีอยู่ นำไปทดลองใช้ที่หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิงโรงพยาบาลโพธาราม ระหว่าง 1 มกราคม 2553 ถึง 15 มิถุนายน 2553 โดยให้โรงพยาบาลบ้านโป่ง ซึ่งมีลักษณะ ขนาด จำนวนเตียง และการดูแลรักษา ที่คล้ายคลึงกัน เป็นกลุ่มควบคุม ประชากรหลัก คือ “งาน” การบริการผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูง รวม 131 ครั้ง และผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น รวม 403 คน ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง วัดผลการดำเนินงาน 5 ด้าน คือ ด้านปริมาณ ด้านคุณภาพ ด้านระยะเวลาและแรงงานที่ใช้ ด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง และด้านเศรษฐศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ค่าสถิติไคสแควร์ ค่าสถิติที ค่าสถิติเพิร์ท ค่าสถิติวิลค็อกสัน และค่าสถิติแมนวิทนียู ที่ระดับแอลฟา=0.05 ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบใหม่ที่พัฒนาขึ้น มีการนำหลักวิชาการที่เกี่ยวข้อง มาประยุกต์โดยใช้ทรัพยากรเท่าที่มีอยู่ กำหนดลักษณะและองค์ประกอบหลักของรูปแบบ ให้มีความเหมาะสม ถูกต้อง ไม่เป็นการเพิ่มภาระงาน และเป็นที่ยอมรับของผู้ปฏิบัติงาน รูปแบบใหม่ประกอบด้วย ฝั่งการไหลเวียนของมาตรฐานการปฏิบัติงานของงานบริการผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูง 9 ขั้นตอน ที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางอย่างชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษรที่ง่ายต่อการปฏิบัติ หลังการทดลองพบว่า ผลการดำเนินงาน ดีกว่ารูปแบบเดิม คือ อัตราความถูกต้องของการเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มงานเพิ่มขึ้น ($p < 0.001$) อัตราความถูกต้องของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานเพิ่มขึ้น ($p = 0.014$) อัตราการไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนดีขึ้น ($p = 0.004$) ความพึงพอใจสูงขึ้น ทั้งผู้ปฏิบัติงาน ($p < 0.001$) ผู้ป่วย ($p = 0.005$) และญาติผู้ป่วย ($p = 0.008$) ทั้งนี้เนื่องจากคณะผู้วิจัยใช้หลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น จึงได้รูปแบบและวิธีการนำรูปแบบไปดำเนินการ ที่เหมาะสมกับหน่วยงาน และได้รับความร่วมมือร่วมใจที่ได้อย่างต่อเนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้เสนอแนะให้ดำเนินการวิจัยต่อไป และควรสนับสนุนและเผยแพร่แนวทางและวิธีการของการทำวิจัยนี้ ให้เป็นตัวอย่างของการทำงานประจำให้เป็นผลงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูง / การพัฒนารูปแบบ / งานประจำสู่งานวิจัย / การวิจัยพัฒนาเชิงทดลอง /

การวิจัยและพัฒนา / การบริหารแบบมีส่วนร่วม

A DEVELOPMENT MODEL OF HIGH-RISK PATIENT SERVICES AT THE FEMALE MEDICAL WARD OF POTHARAM HOSPITAL IN RATCHABURI PROVINCE, THAILAND IN 2010

KANOKWAN SINLUKSANATHIP 5136368 PHPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HOSPITAL ADMINISTRATION

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SOMCHART TORUGSA, M.D., THAI BOARD (PREVENTIVE MEDICINE), WATCHARA KHONKHAW, M.D., THAI BOARD (CARDIAC MEDICINE)

ABSTRACT

High-risk patient services are some of the most important services hospital provide. High-risk patients, both physically and mentally, need special care for their safety. This experimental development research, with both a pre-test and post-test design, aimed to develop a working model that would improve high-risk patient services by using existing resources. It was developed and implemented in the female medical ward of Photharam Hospital from January 1st, 2010 to June 15th, 2010. Banpong Hospital, a similar general hospital, was selected to be the control. The sample was 403 people who responded to questionnaires. The model implementation outputs were compared by using descriptive statistics, the Chi-square-test, the Mann Whitney U-test, a t test, a paired-t test, and the Wilcoxon Signed Rank test at $\alpha=0.05$.

The results revealed that the new working model was developed by applying a variety of academic concepts, principles and methods which were complete, correct, suitable, and convenient without increasing medical staff workloads. It was composed of 9 steps which included a standard operating workflow, a patient-centered focus, clear documentation, and continuous monitoring & evaluation focused on positive aspects. After experimentation, the percentage of equipment which was properly prepared before the daily work shift increased ($p<0.001$); the percentage of staff who followed correct working standards increased ($p=0.014$); the complication rate decreased ($p=0.004$); the satisfaction rates of medical staff ($p<0.001$), patients ($p=0.005$), and patient's relatives ($p=0.008$) all increased. These results were due to the application of Management by Participation from the beginning which lead to a suitable model and model implementation method which also included very good continuous cooperation from everyone included in the study. Further research on best practices as well as demonstrations of this methodology as a good example of highly efficient, uncomplicated and practical routine to research are recommended.

KEY WORDS: HIGH-RISK PATIENT / MODEL DEVELOPMENT / R2R /
EXPERIMENTAL DEVELOPMENT RESEARCH / R&D /
MANAGEMENT BY PARTICIPATION / PRE-ARREST CARE

275 pages